

SĂMĂNĂTORUL

26. MAR. 1927

Redactor responsabil:
Dr. IOAN LUCA

Redacția: Piața Reg. Ferdinand.
Administrația: Str. Gh. Coșbuc, 34.

FOAIE CULTURALĂ-POLITICĂ

Apare la 5, 15 și 25 a fiecărei luni
sub conducerea unui comitet

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pe anul întreg 120 Lei
Pe jumătate an 60 Lei
Pe trei luni 30 Lei

Suntem național-tărăniști . .

Cine sunt național-tărăniști? Cine ține cu credință tare la partidul național-tărănesc?

Poporul! Partea cea mai numeroasă a Românilor de pretutindeni e mobilizată în armata de luptă dreaptă a partidului național-tărănesc. Și pentru ce ține poporul la partidul național-tărănesc? Răspunsul ți-l dă foarte ușor fiecare cărturar, meșteșugar, țăran și muncitor. Ținem — zic toți aceștia — la partidul național-tărănesc, fiindcă știm bine, ne-am încredințat pe deplin, că singurul partid politic care munceste cinstit, legal și cu multă tragere de inimă pentru binele tuturor cetățenilor, pentru propășirea țării noastre scumpe este partidul național-tărănesc. Acesta este partidul, care are cel mai bun plan de muncă pentru îmbunătățirea soartei țărănilor; acesta este partidul, care ține să ia cele mai potrivite măsuri pentru ajutorarea și ocrotirea meșteșugarilor și a muncitorilor; acesta este partidul în care cărturării nu sunt slugile plecate ale unui stăpân, ci au libertate de gândire și sunt prețuiți după dreapta lor valoare.

Din toate aceste motive partea cea mai numeroasă a neamului nostru și-a pus toată încrederea în partidul național-tărănesc. Toți aceia, cari au avut alte gânduri despre politică, toți aceia, cari prin politică nu înțeleg să muncască spre binele mulțimei, ci caută numai foloasele lor personale, — au ieșit din partidul național-tărănesc și au trecut în alte partide, în cari și-au așternut un culcuș mai cald. Partea covârșitoare a neamului nostru stă, însă, și azi în rândurile de luptă ale partidului național-tărănesc, prin care va duce la biruință un gând mare, o idee bună, — anume însănătoșirea vieții politice din România de azi și, prin aceasta, biruința binelui asupra răului și a dreptății și cinstei asupra nedreptății și necinstei în chivernisirea bunurilor obștești.

Deaceia zicem cu toții: liberalii sunt prea învechiți în apucături rele și numai rele fac. Ave-

rescanii sunt tot un fel de liberali. Sunt croiți cam din aceiași pătură și nici ei nu prea au gânduri prea bune față de popor. Vedem bine, că tocmai și în județul nostru unii dintre tovarășii cei mai credincioși ai fostului prefect al județului nostru au ajuns în temniță pentru că și-au întins mâna prea departe. Pe spinarea poporului au vrut să se îmbogățească ei și numai ei.

Astăzi, la sate și orașe, oamenii prind tot mai mult curaj și zic: de-acum încolo nu ne vom mai lăsa bătuți la alegeri, nu ne vom mai lăsa înfricați de jandarmii și bătașii stăpânirii, — ci fără frică vom ținea numai la partidul nostru național-tărănesc, căci doar noi suntem cu toții național-tărăniști. Asta e partidul nostru.

Imbunătățirea schimbului.

Suntem una din puținele țări, care n'am ajuns încă să avem un ban sigur, de-o valoare statornică și din această cauză vom avea să îndurăm încă multe neajunsuri în economia națională. Industria și comerțul abia pot ținea piept greutăților iscate din nesiguranța valorii banilor și aflăm aproape zilnic, că firme mari și mici ajung în faliment. Nici nu vrem să vorbim despre producția agricolă, care a suferit pierderi enorme prin ridicarea neprevăzută a leului, — pentru că străinătatea care ne cumpără bucatele și vitele a urcat schimbul leului la o valoare mai mare, eținind pe seama sa prețul cumpărării. O pildă pe înțelesul tuturor va arăta, că dacă neamțul cumpăra la un târg produse în valoare de 60.000 Lei, plătea în schimbul leilor 1.000 mărci germane pentru că marca era pe vremea aceea 60 Lei o marcă; primește românul banii adecă 1000 mărci la mână și ce se întâmplă? între timp se urcă valoarea leului în așa măsură că azi plătești pentru o marcă germană numai 40 Lei și când se duce românul să-și preschimbe banii sei adecă 1000 de mărci în lei, iată că primește în schimbul lor numai 40.000 Lei pentru că o marcă se plătește azi cum am spus cu 40 Lei. Dintr'o afacere micuță iată că românul pierde 20.000 Lei și când te gândești la milioanele ce se pierd în forma aceasta în dauna producătorului stai și te gândești, că urcarea leului nu este așa o fericire mare cum s'ar crede.

Cu toate acestea este bine că puterea de schimb s'a ridicat în timpul

din urmă în țările străine pentru că este o dovadă de reînsănătoșire. Cu mult prea mică valoare avea leul nostru pe piețele streine decât aieva prețuiește. Dacă ar fi cu puțință să se fie prețul schimbului la valoarea de acum, ar trebui să urmeze în mod firesc o eținire a traiului. Durere, încă nu se vede nimica în privința aceasta pentru că speculanții fără inimă țin prețurile cele vechi și își fac câștiguri mari în dauna . . . tot a producătorului. Populațiunea n'are deci nici un folos din îmbunătățirea schimbului, de-oare-ce este silită să își vândă produsele proprii ețin și să cumpere mărfurile scump nu lucru, despre care se poate spune că poartă blestemul celei mai nerușinate nedreptăți.

Politica în țară.

M. S. Regele pleacă în Italia. Gazetele din București ne aduc vestea, că M. S. Regele va pleca, în curând, în Italia ca să-și caute de sănătate sub cerul senin al Italiei. Sănătatea M. Sale Regelui s'a îndreptat mult înspre bine în vremea urmă. Dorim din tot sufletul ca la întoarcerea din Italia M. S. să fie deplin sănătos.

Di Goldiș și tovarășii în partidul averescan. În numărul trecut al foii noastre am scris despre soarta goldiștilor — ziși și fripturiști — în guvernul dlui general Averescu. Amintim atunci, că dl general a provocat pe dl Goldiș și ortacii să se înscrie în partidul averescan, căci altfel domni Goldiș, Lupaș și Lăpădatu vor fi înlocuiți în slujbele de miniștri. Dl Goldiș și Lupaș n'au mai stat mult pe gânduri. La câteva zile au înștiințat pe dl general Averescu, că mai bine se înscriu în partidul averescan, decât să-și lase slujbele de miniștri. — Singur dl ministru Lăpădatu n'a vrut să se înscrie în partidul dlui general, ci mai bine s'a mulțumit de slujba de ministru.

În casa țării dl deputat Virgil Madgearu din partidul național-tărănesc a ridicat grele plângeri în contra guvernului averescan, dar mai ales împotriva fostului guvern liberal, pentru niște comenzi de aeroplane (mașini de zburat). Anume fostul guvern liberal a comandat din streinătate aeroplane pentru armată. Aeroplanele însă, deși foarte scumpe, au fost foarte rele, așa că foarte multe s'au prăbușit la pământ din înălțimea văzduhului, omorând pe bieții ofițeri și soldați cari erau în ele. Se spune că cel mai mare vinovat pentru aceste comenzi este dl Tancred Constantinescu, fost ministru liberal și căpetenia liberalilor din județul nostru. Au fost unii cari l-au numit deadreptul tâlhar pe dl fost ministru, căci prea și-a pătat mâinile cu hoții în averea țării. Și când te gândești, că liberalii din județul nostru se fălesc, că acest domn fost ministru e căpetenia lor!

Hoțiile dela CFR.

Sistemul bacșifului și a pungășirei statului român este așa de înrădăcinat la noi, încât un iubitor și apărător al țării sale, este scârbit peste măsură de tot ce vede și aude la fiecare pas. În țara românească aproape nu este instituție publică sau privată, unde să nu se fure într'un fel sau altul și totdeauna în detrimentul statului, pentru că pe acela îl poți fura mai bine, fără a fi tras la răspundere, decât poate atunci când ieși nevinovat.

Dintre toate instituțiile publice însă mai mult să fură la C.F.R. și poate nu e mirare, pentru că doar' nu înzădar aproape în fiecare zi cetești prin ziarele din capitală despre cutare afaceri la cutare secție a C.F.R. și deci ce-i mici trebuie să ia exemplul dela cei mari. Noi însă nu ne vom ocupa cu ce să întâmplă în alte părți, ci în special cu ce vedem pe scurta linie ferată dela Toplița și până la Tg. Mureș.

Ni se povestește de cătră nenumărați călători, cum spre marea lor mirare, se urcau în tren anumite lifte de pe la diversele fabrici forestiere ce să află pe valea Mureșului, cari călătoreau în dragă voie fără a fi controlați de calauz, ba acesta când își vede clientul să închină cu multă reverință în fața lui.

Când să întâmplă însă că un biet român, să urcă în tren fără bilet, acela este și amendat dar și batjocorit, eventual dat jos din tren. Și pentru că să amintim cum să frustrează statul, vom aminti cazuri concrete, cari nu pot fi desmințite.

Calauzul, cunoscându-și clienții săi, primește dela aceștia un bacșiș, care variază între 20—80 Lei, după cum e drumul de lung, și biletul nu se mai cere, iar statul român poate sufla în drâmbă și poate tot majora tariful, pentru că bugetul tot cu deficit va fi, deoarece escedentul trece în buzunarele calauzilor și a controlorilor acestora. Dacă să întâmplă ca un strein de aceste plaiuri n'a putut să-și scoată biletul de tren la timp și călătorește într'un vagon cu vre-o liftă de aceasta, acesta e desul dacă îi șoptește cuvintele ungurești „besszéljen românul“ adecă „vorbește românește“ și streinul îndată știe ce datorință are față de calauz. Această obrăznicie din partea jidanilor și a ungurilor de pe valea Mureșului precum și frustrarea în mod public a statului de cătră oamenii săi de serviciu este atât de bătătoare la ochi pentru ori cine, încât nu înzădar să scârbește un român cinstit de tot ce vede și aude că să întâmplă în țara sa mult visată, care încetul cu încetul să apropie de un dezastru, dacă nu se va afla un om cu mâna de fier, care să pună capet moravurilor bizantine introduse la noi.

Oare cine va fi acel binevoitor al țării sale? Noi credem că încă nu s'a născut.

„Re“

